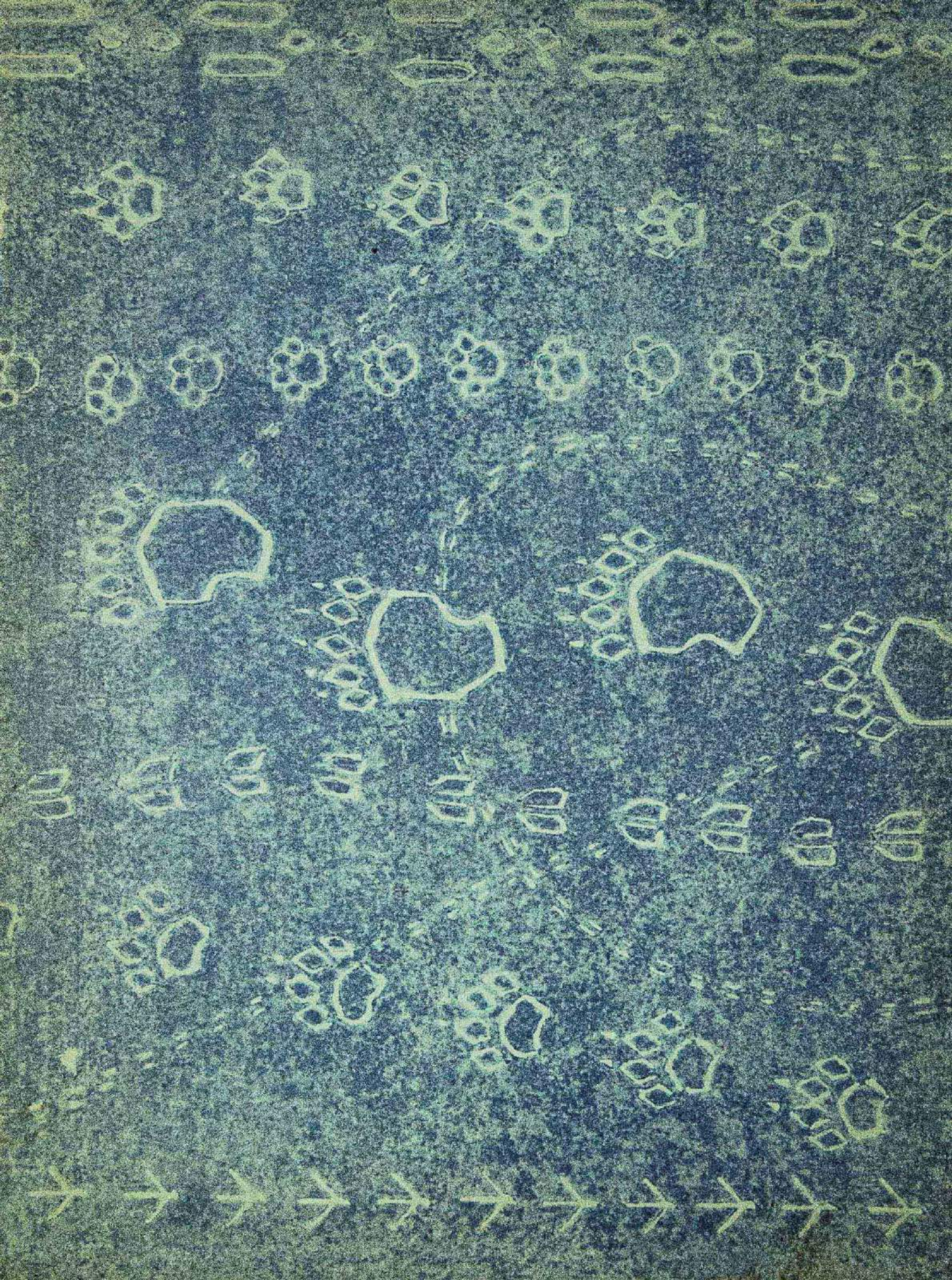




**РУКАВИЧКА**















# РУЖАВИЧКА

*Українські народні казки*



ВИДАВНИЦТВО ДИТЯЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ «ВЕСЕЛКА»  
Київ 1969



Малював  
В. ЛИТВИНЕНКО





## РУКАВИЧКА

Ішов дід лісом, а за ним бігла собачка, та й загубив дід рукавичку.

От біжить мишка, увішла в ту рукавичку та й каже: «Тут я буду жити!»

Коли це жаба плигає та й питає:

- А хто, хто в цій рукавичці?
- Мишка-шкряботушка. А ти хто?
- Жабка-скрекотушка. Пусти й мене!
- Іди!

От уже їх двоє. Коли біжить зайчик, прибіг до рукавички та й питає:

- А хто, хто в цій рукавичці?
- Мишка-шкряботушка, жабка-скрекотушка. А ти хто?
- А я зайчик-побігайчик. Пусти і мене!
- Іди!



От уже їх троє. Коли це біжить лисичка — та до рукавички:

— А хто, хто в цій рукавичці?

— Мишка-шкряботушка, жабка-скрекотушка та зайчик-побігайчик. А ти хто?

— А я лисичка-сестричка. Пустіть і мене!

— Та йди!

Ото вже їх четверо сидить. Аж суне вовчик — та й собі до рукавички, питається:

— А хто, хто в цій рукавичці?

— Мишка-шкряботушка, жабка-скрекотушка, зайчик-побігайчик та лисичка-сестричка. А ти хто?

— Та я вовчик-братик. Пустіть і мене!

— Та вже йди!

Уліз і той, — уже їх п'ятеро. Де не взявся, — біжить кабан:

— Хро-хро-хро! А хто, хто в цій рукавичці?

— Мишка-шкряботушка, жабка-скрекотушка, зайчик-побігайчик, лисичка-сестричка та вовчик-братик. А ти хто?

— Хро-хро-хро! А я кабан-іклан. Пустіть і мене!

— Оце лихо! Хто не набреде — та все в рукавичку! Куди ж ти тут улізеши?

— Та вже влізу, — пустіть!

— Та що вже з тобою робити, — йди!

Уліз і той. Уже їх шестеро, уже так їм тісно, що й нікуди. Коли це тріщать кущі, вилазить ведмідь — та й собі до рукавички, реве й питається:

— А хто, хто в цій рукавичці?

— Мишка-шкряботушка, жабка-скрекотушка, зайчик-побігайчик, лисичка-сестричка, вовчик-братик та кабан-іклан. А ти хто?

— Гу-гу-гу! Як вас багато! А я ведмідь-набрід. Пустіть і мене!

— Куди ми тебе пустимо, коли й так тісно?

— Та якось будемо.

— Та вже йди, тільки скраєчку!



Уліз і ведмідь,— семеро стало. Та так же тісно, що рукавичка ось-ось розірветься.

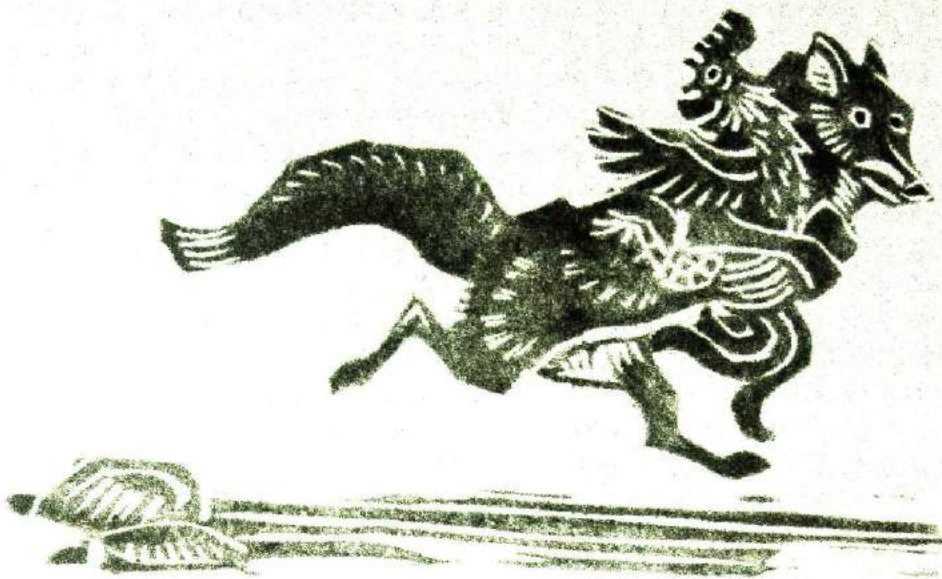
Коли це дід оглядівся,— нема рукавички. Він тоді назад— шукати її, а собачка попереду побігла. Бігла, бігла, бачить — лежить рукавичка і ворушиться. Собачка тоді: «Гав-гав-гав!»

Вони як злякаються, як вирвуться з рукавички,— так усі й порозбігалися лісом.

Прийшов дід та й забрав рукавичку.







## КОТИК І ПІВНИК

Були собі котик і півник та й побратались. От котикові треба йти по дрова, він і каже півникові:

— Сядь же ти, півнику, на печі та їж калачі, а я піду по дрова, та як прийде лисичка, то не озивайсь!

Пішов.

Коли це біжить лисичка:

— Півнику-братику, відчини! Півнику-братику, відчини! Як не відчиниш, віконце видеру, борщик виім і тебе візьму!

А півник каже:

— Тоток-тоток, не велів коток! Тоток-тоток, не велів коток!



От лисичка віконце видерла, борщик виїла і півника взяла. Несе його, а він кличе котика — співає:

— Мій котику,  
Мій братику!  
Несе мене лиска  
За кленові ліси,  
За крутії гори,  
За бистрії води...

От котик почув, прибіг, відняв півника, приніс додому та й каже знов:

— Гляди ж, півнику, як прийде лисичка, не пускай, бо тепер я піду далі!

Пішов.

А лисичка вже й біжить. Стук-стук у віконце:

— Півнику-братику, відчини! Півнику-братику, відчини!  
Як не відчиниш, віконце видеру, борщик виїм і тебе візьму!

А півник усе:

— Тоток-тоток, не велів коток! Тоток-тоток, не велів коток!

От вона віконце видерла, борщик виїла і його взяла. Несе, а півник знову:

— Мій котику,  
Мій братику!  
Несе мене лиска  
За кленові ліси,  
За крутії гори,  
За бистрії води...

Раз проспівав — не чує котик: він удруге, голосніше — котик прибіг, відняв його, приніс додому та й каже:

— Тепер же я піду далеко-далеко, і хоч як уже будеш кричати, не почую: то вже мовчи, не озивайся до лисички!

Пішов.



Коли ж ізнов лисичка:

— Півнику-братику,— каже,— відчини! Півнику-братику, відчини! Як не відчиниш, віконце видеру, борщик виім і тебе візьму!

А півник:

— Тоток-тоток, не велів коток! Тоток-тоток, не велів коток!

От лисичка віконце видерла, борщик виїла і його взяла. Несе, а півник співає — раз, вдруге, втретє... Котик не почув, і понесла лисичка півника додому.

Увечері приходить котик додому — нема півника... Він зажурився, а далі зробив собі бандурку, узяв мішок і молоток і пішов до лисиччиної хатки,— сів і заграв:

— А в лиски-лиски новий двір,  
Чотири дочки — на вибір,  
П'ятий синко ще й Пилипко.  
Вийди, лисе, подивися,  
Чи хороше граю.

А лисичка саме пекла палянички. От старша дочка лисиччина й каже:

— Мамо, піду я подивлюсь, хто це так гарно грає, і паляничку візьму.

— Іди,— каже лисичка.

І дала їй паляничку. Дочка пішла, а котик її — цок, та в лобок, та в мішок, та й знову став грать.

От і друга дочка каже лисичці:

— Піду і я, мамо!

Лисичка каже:

— Іди, доню!

І їй дала паляничку, і ця пішла. А він і ту — цок, та в лобок... А після і третя дочка, і четверта. А Пилипко ждав-ждав і каже:

— Піду я, мамо, зажену їх,— чого вони так забарились!







Пішов. А котик і його — цок, та в лобок, та в мішок.  
А потім забіг у хату до лисички і її вбив. Та тоді дивиться,  
що півник уже без стегенця, — витяг борщик, дістав стеген-  
це, притулив до півника та й поніс його додому.

От вони живуть, і хліб жують, і постолом добро возять.







## ЦАП ТА БАРАН

Був собі чоловік та жінка, мали вони цапа й барана. І були ті цап та баран великі приятелі — куди цап, туди й баран: цап на город, на капусту, — і баран туди, цап у сад — і баран за ним.

— Ох, жінко, — каже чоловік, — проженімо ми цього барана й цапа, а то за ними ні сад, ні город не вдержиться.

— А збирайтесь, цапе й баране, собі абикуди, щоб вас не було у мене в дворі.

Скоро цап та баран теє зачули, зараз із двору майнули. Пошили вони собі торбу та й пішли.

Ідуть та й ідуть. Посеред поля лежить вовча голова. От баран дужий, та не сміливий; а цап сміливий, та не дужий:

— Бери, баране, голову, бо ти дужий.



— Ох, бери ти, цапе, бо ти сміливий.

Узяли вдвох і вкинули в торбу.

Ідуть та й ідуть, коли горить вогонь.

— Ходімо й ми туди, там переночуємо, щоб нас вовки не з'їли.

Приходять туди, аж то вовки кашу варять.

— А, здорові, молодці!

— Здорові! Здорові!.. Ще каша не кипить — м'ясо буде з вас.

Ох, там баран злякався, а цап давно вже злякався. Цап і роздумавсь:

— А подай лишень, баране, оту вовчу голову!

От баран і приніс.

— Та не цю, а подай більшу! — каже цап.

Баран знову цупить ту ж саму.

— Та подай ще більшу!

Ох, тут уже вовки злякались; стали вони думати-гадати, як відціля втікати. «Бо це, — кажуть, — такі молодці, що з ними й голови збудешся, — бач, одну по одній вовчі голови тягають».

От один вовк і починає:

— Славна, братці, компанія, і каша гарно кипить, та нічим долить, — піду я по воду.

Як пішов вовк по воду: «Хай вам абищо, з вашою компанією!» Як зачав другий того дожидати, став думати-гадати, як би й собі відціля драла дати:

— Е, вражий син: пішов та й сидить, нічим каші долить; ось візьму я ломаку та прижену його, як собаку.

Як побіг, так і той не вернувся. А третій сидів-сидів:

— Ось піду лишень я, так я їх прижену.

Як побіг, так і той рад, що втік. То тоді цап до барана:

— Ох, нум, брате, скоріше хвататись, щоб нам оцю кашу поїсти та з куреня убраться.

Ох, як роздумавсь вовк:

— Е, щоб нам трьом та цапа й барана боятись? Ось ходім, ми їх поїмо, вражих синів!







Прийшли, аж ті добре справлялись, уже з куреня убрались, як побігли, та й на дуба забрались. Стали вовки думати-гадати, як би цапа та барана нагнати. Як стали йти і найшли їх на дубі. Цап сміліший — ізліз аж на верх, а баран несміливий — так нижче.

— От лягай,— кажуть вовки ковтунуватому вовкові,— ти старший, то й ворожи, як нам їх добувати.

Як ліг вовк догори ногами й зачав ворожити. Баран на гіллі сидить та так дрижить; як упаде, та на вовка. Цап сміливий не став міркувати, а як закричить:

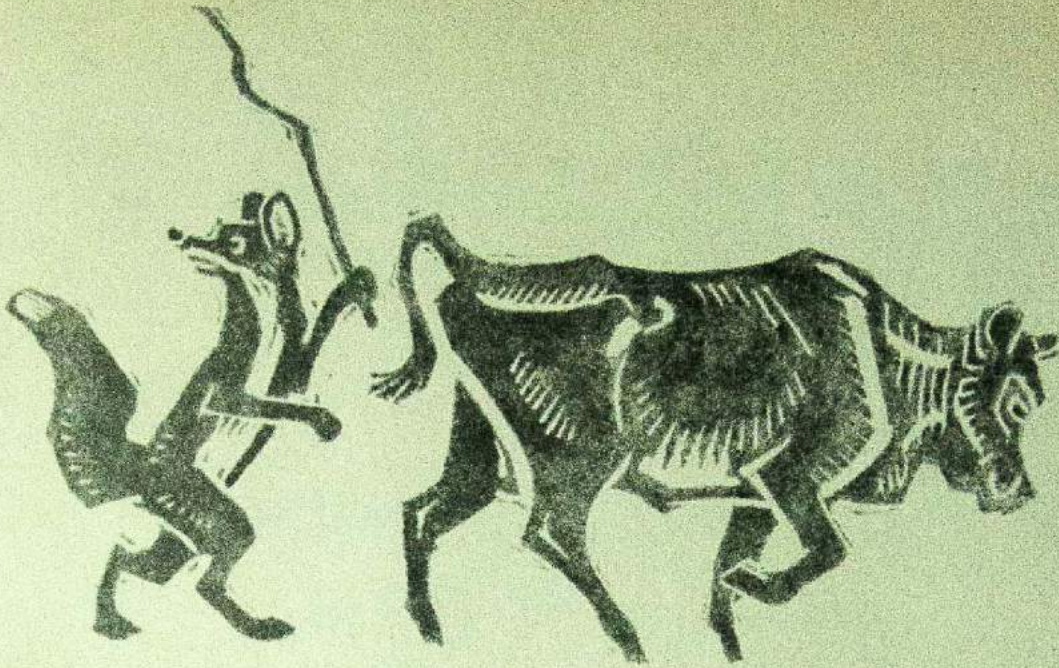
— Подай мені ворожбита!

Вовки як схватились, так аж пили по дорозі закурились.

А цап та баран з дуба безпечно позлазили, пішли та зробили собі курінь та й живуть.







## ЛИСИЧКА-СЕСТРИЧКА ТА ВОВК-ПАНІБРАТ

Був собі дід та баба. От раз у неділю баба пекла пиріжки з маком, повибирала їх, поскладала в миску та й поставила на віконці, щоб прохололи. А лисичка бігла повз хатку та так нюшить носом; коли чує — пиріжки пахнуть. Підкралась до вікна тихенько, захопила пиріжок моторненько та й подалась. Вибігла на поле, сіла, виїла мачок із пиріжка, а туди напхала сміттячка, стулила та й біжить.

От біжить, а хлопці товар женуть до води.

— Здорові були, хлопці!

— Здорова, лисичко-сестричко!

— Проміняйте мені бичка-третячка за маковий пиріжок!

— Де ж таки бичка за пиріжок!

— Та він такий солодкий, що аж-аж-аж!..

Таки найшла одного,— проміняв.

— Глядіть же,— каже,— хлопці, не їжте пиріжка, аж поки я зайду в ліс.



Та й побігла і бичка гоном погнала. Ті подождали, поки сховалась у лісі, тоді до пиріжка — аж там сміттячко...

А лисичка тим часом пригнала з бичком у ліс, прив'язала бичка до дуба, а сама пішла рубати дерево на саночки. Рубає та й каже:

— Рубайся, деревце, криве й праве! Рубайся, деревце, криве й праве!

Нарубала дерева, зробила саночки, запрягла бичка, сіла та й їде. Аж біжить вовк-панібрат.

— Здорова була, лисичко-сестричко!

— Здоров, вовчику-братику!

— А де це ти взяла бичка-третячка та саночки?

— От, де ж там? Бичка заробила, саночки зробила та й їду.

— Ну, то підвези ж і мене!

— Куди я тебе візьму? Ти мені й саночки поламаєш.

— Ні, не поламаю, я тільки одну лапку покладу.

— Та клади вже, ніде тебе діти.

От вовк і положив лапку. Відїхали трохи, вовк і каже:

— Покладу я, лисичко-сестричко, і другу лапку.

— Е, вовчику-братику, ти мені санки поламаєш.

— Ні, не поламаю.

— Ну, клади!

Вовк і поклав. Їдуть, їдуть, коли це — трісь!

— Ой лишечко,— каже лисичка, — санки тріщать.

— Та ні, лисичко-сестричко, то в мене кісточка хруснула.

Ну, дарма,— їдуть... А вовчик знову:

— Положу я, лисичко-сестричко, й третю лапку.

— Та де ти її кластимеш? Та ти мені зовсім санки поламаєш!

— Та ні, чого б вони ламалися?

— Та вже клади!

Тільки положив, а саночки знову — трісь-трісь!

— Ей, вовчику, саночки тріщать! Злазь, бо поламаєш!

— Та де там вони тріщать? Що ж бо ти, лисичко-сестричко, вигадуєш? То я орішок розкусив.







— Дай же й мені!

— Так останній.

Проїхали ще трохи...

— Ой лисичко-сестричко, сяду я й увесь!

— Та куди ти сядеш? Тут ніде тобі й сідати!

— Та я зобгаюсь так, що поміщусь.

— Та ти мені санки зовсім поламаєш! Чим же я тоді дровець привезу?

— От-таки, чого я поламаю? Я легенький. Сяду я, лисичко-сестричко, бо притомивсь. Я помаленьку.

— Та вже сідай, нема де тебе діти.

От він убравсь зовсім у саночки, та тільки сів, а санки— трісь-трісь-трісь! Так і розсипались!..

Давай тоді його лисичка лаяти:

— А щоб тобі добра не було, проклятий вовцюгане! Що це ти мені наробив?..

Лаяла його, лаяла, а тоді:

— Іди ж тепер та рубай дерево на санчата!

— Як же його рубати, лисичко-сестричко, коли я не вмію і не знаю, якого дерева?

— А, капосний вовцюгане! Як санчата ламати, так знав, а як дерево рубати, то й ні! Кажі: рубайся, деревце, криве й праве! Рубайся, деревце, криве й праве!

Пішов вовк. От увійшов у ліс та й почав:

— Рубайся, дерево, криве й криве! Рубайся, дерево, криве й криве.

Нарубав, тягне до лисички. Глянула та, аж воно таке корячкувате, що й на полицю в плуг не вибереш, не то на полозок. Давай вона його знову лаяти:

— Нащо ж ти такого нарубав?

— Коли воно таке рубається!..

— А чом же ти не казав так, як я тобі веліла?

— Ні, я так саме й казав: рубайся, дерево, криве й криве!

— Ну й дурний же ти який, і того не дотепний! Сиди ж тут, бичка погляди, а я сама піду нарубаю. Пішла вона.

А вовк сидить сам собі, та так йому хочеться їсти. Почав







він перекидати що було в саночках,— ні, нема ніде нічого. Думав, думав... «З'їм бичка та й утечу!..» Проїв дірку в бичка, з середини все виїв, а туди горобців напустив і соломою заткнув, а бичка під тином поставив і паличкою підпер. Тоді сам навтіки. Приходить лисичка до бичка, аж у нього з боку віхоть стримить. Лисичка хап за той віхоть, а звідтіля горобці — хррр!.. Вона за паличку, тільки прийняла її, а бичок гуп — і впав!

— Ну, стривай же ти, проклятий вовцюгане! Я ж тобі це згадаю!

Та й побігла шляхом.

Біжить, коли це їде валка чумаків з рибою. Вона впала серед шляху і ноги відкидала — притаїлась, мов нежива. Чумаки зараз її побачили:

— Дивіться, хлопці, яка здорова лисиця лежить. — Обступили її, перевертають. Треба взяти — дітям шапочки будуть. Скинули її на задній віз та й знову рушили.

Ідуть попереду, а лисичка-сестричка бачить, що вони не дивляться, давай кидати рибу з воза. Кидає та й кидає по рибці на шлях, усе кидає... Накидала багато та нишком і зскочила з воза. Чумаки поїхали собі далі, а вона позбирала ту рибку, сіла під копицею та й їсть.

Зирк — аж і вовк-панібрат біжить.

— Здорова була, лисичко-сестричко!

— Здоров!

— А що це ти робиш, лисичко-сестричко?

— Рибку їм.

— Дай же й мені!

— От так! Я скільки морочилась, ловила — та й віддам йому! Піди сам собі налови!

— Та як же я наловлю, коли не вмю? Хоч навчи, як її ловити?

— Та як же ловити? Піди до ополонки, встроми хвоста в ополонку, та сиди тихенько, та й приказуй: «Ловися, рибко, велика й маленька!» То вона й наловиться.

— Спасибі за науку!







Побіг вовк мерщій на річку — та до ополонки, та хвіст в ополонку.

— Ловись,—каже,—рибко, велика та все велика! Ловись, рибко, велика та все велика!

Не хочеться йому малої. А мороз надворі такий, що аж шкварчить. Лисичка ж бігає по березі та все:

— Мерзни, мерзни, вовчий хвосте! Мерзни, мерзни, вовчий хвосте!

А вовк:

— Що ти, лисичко-сестричко, кажеш?

— Та то ж і я кажу: ловися, рибко, велика й мала!

— А, ну й я так: ловися, рибко, велика та все велика!

Ворухнув вовк хвостом — важко вже. А лисичка:

— Ото вже рибка почала чіплятися.

Трохи згодом:

— Ану, вовчику, тягни!

Вовк як потяг, а хвіст уже прикипів до ополонки,— не витягне. А вона його ще й лає:

— А, капосний вовцюгане, що ти наробив?! Бач, казав: ловися, рибко, все велика та велика,— от велика начіплялася, тепер і не витягнеш. Треба ж тобі помочі дати,— побіжу покличу.

Та й майнула на село. Біжить селом та гукає:

— Ідїть, люди, вовка бить! Ідїть, люди, вовка бить!

Як назбігалося людей!.. Хто з сокирою, хто з вилами, з ціпами, а баби з рогачами, з кочергами! Як почали вони того бідолаху вовка періщити!..

А лисичка тим часом ускочила у одну хату — нікого нема, хазяйка побігла на річку вовка бити і діжу немішану покинула. Вона взяла, умазала голову в тісто — та в поле... Коли дивиться — вовк насилу лізе,— добре дали йому, сердешному. Вона зараз така зробилась, тільки тюпає, стогне... А вовк побачив її:

— А,— каже,— така ти! Наробила ти мені добра, що й хвоста збувся!

А вона:



— Ой вовчику-братику, хіба ж то я? Хіба ж ти не бачиш, що з мене й мозок тече,— так мене побили, що й голову провалили мені. Вовчику-братику, підвези мене!

— Та я й сам нездужаю.

— Та в тебе ж тільки півхвоста нема, а мені й голову провалили. Ой-ой-ой, не дійду додому!..

— Та сідай уже, нема чого з тобою робити.

Вона злазить йому на спину, вмощується та так стогне. Повіз її вовк.

От вона їде та все приказує:

— Битий небиту везе! Битий небиту везе!

— Що ти там, лисичко-сестричко, кажеш?

— Та то я кажу: битий биту везе.

А сама знов нищечком:

— Битий небиту везе!..

От довів він її до хатки:

— Уставай, лисичко, доїхали!

Вона тоді плиг з вовка та:

— Битий небиту привіз! Битий небиту привіз!

Вовк до неї, хотів її зубами, а вона в хатку та й зачинилася. Не влізе вовк. А вона ще визирає у вікно та й дражнить.

— Битий небиту привіз!..

Тупцявся вовк, тупцявся коло лисиччиної хатки — не влізе.

— Не клята лисичка!.. От так піддурила!..

Та й потяг додому.

А лисичка живе та курей ловить.







## СОЛОМ'ЯНИЙ БИЧОК

Жив собі дід та баба. Дід служив на майдані майданником, а баба сиділа дома, мички пряла. І такі вони бідні — нічого не мають: що зароблять, то проїдять, та й нема. От баба й напалась на діда:

— Зроби та й зроби мені, діду, солом'яного бичка і осмоли його смолою.

— Що ти говориш? Навіщо тобі той бичок здався?

— Зроби, я вже знаю навіщо.

Дід — нічого робити — взяв, зробив солом'яного бичка й осмолив його смолою.

Переночували. От на ранок баба набрала мичок і погнала солом'яного бичка пасти; сама сіла під могилою, пряде кужіль і приказує:

— Пасись, пасись, бичку, на травиці, поки я мички попряду! Пасись, пасись, бичку, на травиці, поки я мички попряду!

Поти пряла, поки й задрімала. Коли це з темного лісу, з великого бору біжить ведмідь; наскочив на бичка:



— Хто ти такий? — питає. — Скажи мені!

А бичок і каже:

— Я бичок-третячок, з соломи зроблений, смолою засмолений.

Ведмідь каже:

— Коли ти солом'яний, смолою обсмолений, то дай мені смоли, обідраний бік залатати!

Бичок нічого, мовчить; ведмідь тоді його зараз за бік, давай смолу віддирати. Віддирав, віддирав та й зав'яз зубами, та й ніяк і не вирве. Сіпав, сіпав — зотяг того бичка хтознакуди!

От баба прокидається — аж бичка й нема. «Ох, мені лихо велике! Де це мій бичок дівся? Мабуть, він уже додому пішов». Та мерщій днище та гребінь на плечі — та додому.

Коли дивиться — ведмідь у бору бичка тягає; вона до діда:

— Діду, діду! Бичок наш ведмедя привів, іди його вбий!

Дід вискочив, віддер ведмедя, взяв і закинув його в льох.

От на другий день, ще ні світ ні зоря, баба вже набрала кужелю і погнала на толоку бичка пасти. Сама сіла під могилою, пряде кужіль і приказує:

— Пасись, пасись, бичку, на травиці, поки я мички попряду! Пасись, пасись, бичку, на травиці, поки я мички попряду!

Поти пряла, поки й задрімала. Коли це з темного лісу, з великого бору вибігає сірий вовк — та до бичка:

— Хто ти такий? Скажи мені!

— Я бичок-третячок, з соломи зроблений, смолою засмолений!

— Коли ти смолою засмолений, — каже вовк, — то дай і мені смоли засмолити бік, а то каторжні собаки обідрали.

— Бери!

Вовк зараз до боку, хотів смоли віддерти. Драв, драв та зубами й зав'яз, що ніяк уже й не віддере: що хоче назад, то ніяк. Він так вовтузиться з тим бичком!

Прокидається баба — аж бичка уже й не видно. Вона подумала: «Мабуть, мій бичок додому побрів», та й пішла; ко-



ли дивиться — вовк бичка тягає. Вона побігла, дідові сказала. Дід і вовчика у льох укинув.

Погнала баба і на третій день бичка пастись; сіла під могилою та й заснула. Біжить лисичка:

— Хто ти такий? — питає бичка.

— Я бичок-третячок, з соломи зроблений, смолою засмолений.

— Дай мені смоли, голубчику, приложити до боку: капосні хорти трохи шкіри не зняли!

— Бери!

Узяла й лисиця зубами — ніяк не вирветься. Баба дідові сказала, дід укинув у льох і лисичку. А далі й зайчика-побігачика піймали.

От як назбиралось їх, дід сів над лядою в льох, давай гострити ножа. Ведмідь його й питає:

— Діду, навіщо ти ножа гостриш?

— Щоб з тебе шкіру зняти та пошити з тієї шкіри і собі, й бабі кожухи.

— Ох, не ріж мене, дідусю, пусти лучче на волю! Я тобі багато меду принесу.

— Ну, гляди!

Взяв і випустив ведмедика. Сів над лядою, знов ножа гострить. Вовк його й питає:

— Діду! Навіщо ти ножа гостриш?

— Щоб з тебе шкіру зняти та на зиму теплу шапку пошити.

— Ой, не ріж мене, дідусю, я тобі за це цілу отару овечок прижену.

— Гляди!

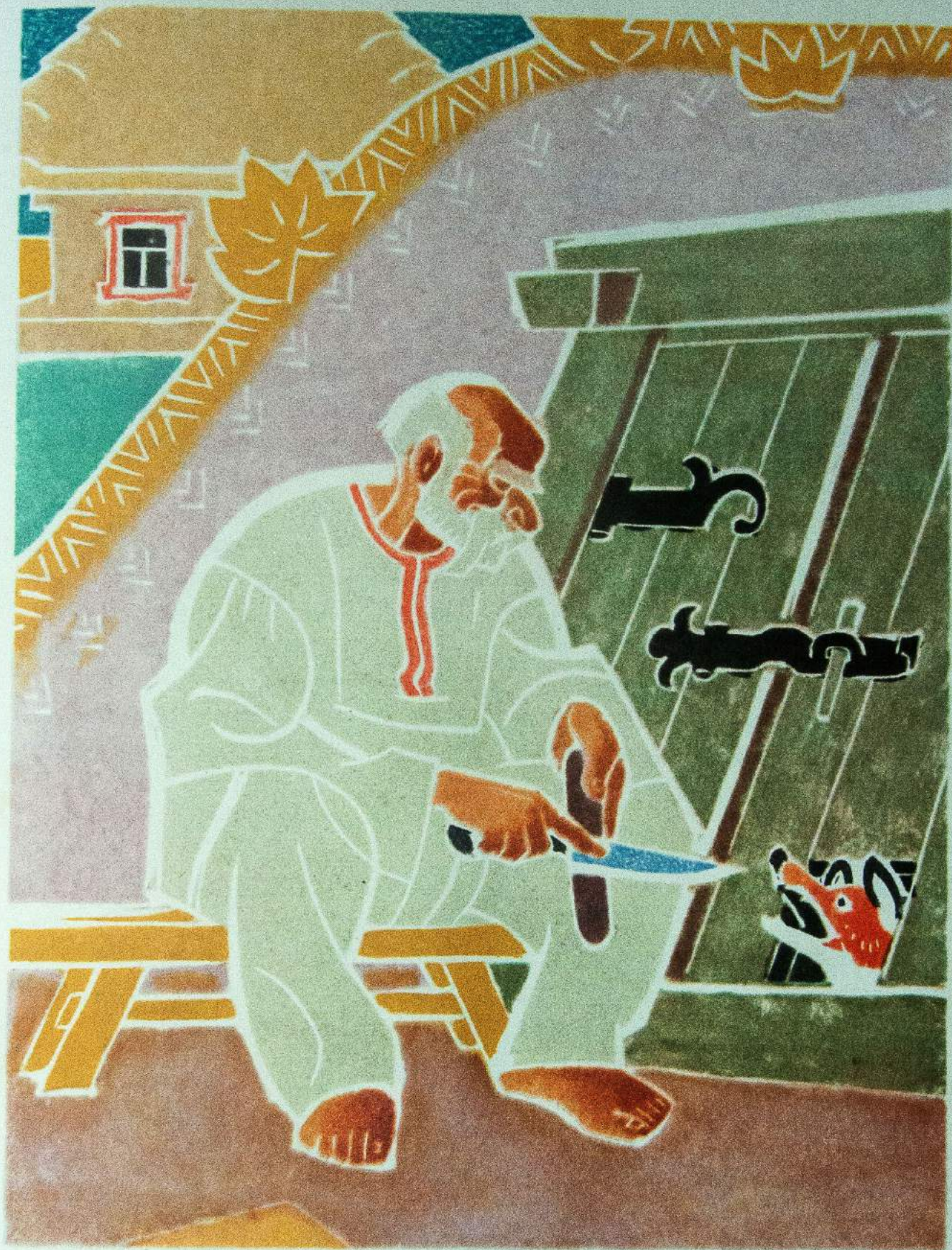
І вовка випустив.

Сидить та ще ножа гострить. Лисичка виткнула мордочку, питає:

— Скажи мені, будь ласкав, дідусю, навіщо ти ножа гостриш?

— У лисички, — каже, — гарна шкіра на опушку й на комірець, хочу зняти.







— Ой, не здимай з мене, дідусю, шкури, я тобі й гусей,  
і курей принесу!

— Ну, гляди!

І лисичку пустив. Остався один зайчик; дід і на того ножа  
гострить. Зайчик його питає, а він і каже:

— У зайчика шкурка м'якенька, тепленька — будуть ме-  
ні на зиму рукавички й капелюх.

— Ох, не ріж мене, дідусю, — я тобі стьожок, сережок,  
намиста доброго нанесу, тільки пусти на волю!

Пустив і його.

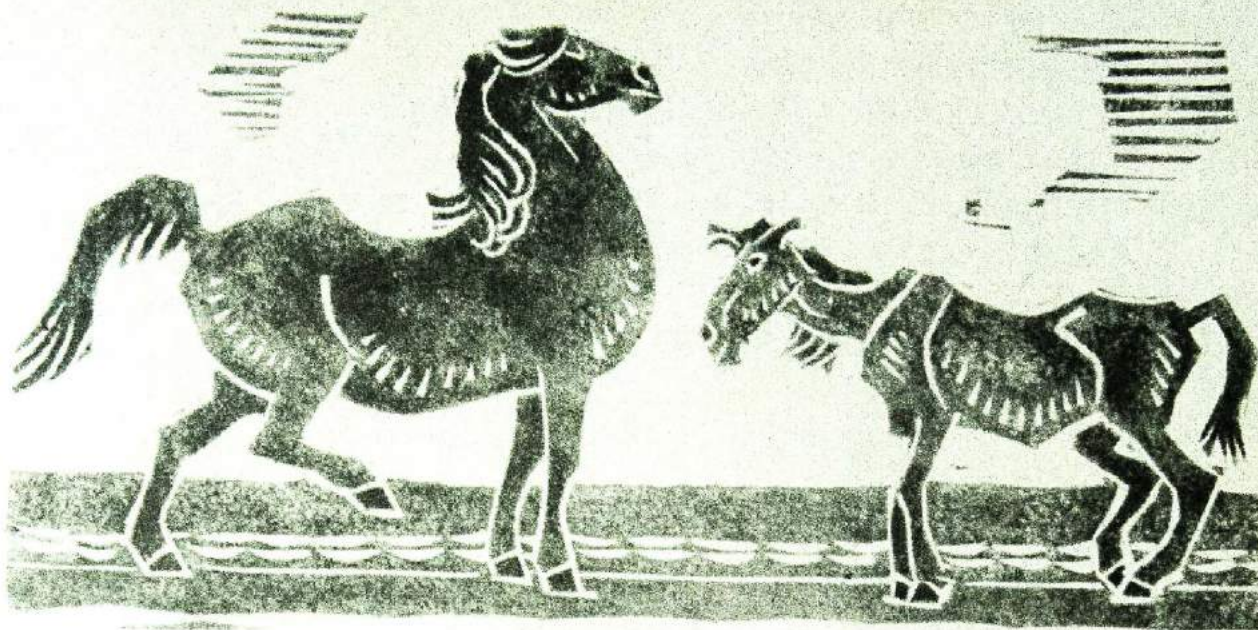
От переночували ту ніч, коли на ранок, ще ні світ ні зоря,  
аж — дер-дер! — щось до діда в двері. Баба прокинулася:

— Діду, діду! Щось до нас у двері шкряботить, — піди  
подивись!

Дід вийшов, коли то ведмідь цілий вулик меду припер.  
Дід узяв той мед, та тільки ліг, аж у двері знов — дер-дер!  
Коли вийде, — аж повен двір овець вовк понагонив. От неза-  
баром лисичка принесла курей, гусей — усякої птиці; зайчик  
понаносив стьожок, сережок, намиста доброго... І дід радий,  
і баба рада. Взяли, попродали овечки та накупили волів, та  
став дід тими волами ходити в дорогу, та так забагатіли!  
А бичок, як не стало вже треба, поти стояв на сонці, поки  
й розтав.







## ПРАЛО Й ПАКІНЬ

У одного бідного чоловічка конячка одним одна була, та й ту у велику силу до весни дозимував, а навесні тільки живу вивіз на луку. Ото як зачала та конячка гризти траву, то трошки й подужчала. Скоро на ноги підвелась — і пішла далі, від вітру валяючись.

Ото йде — коли зустрічає її Прало, такий кінь великий та дужий, що ніякого звіра не боїться, та й каже:

— Здоров був, товаришу!

Глянув кінь на товариша та й подумав: «Це не мені товариш», та й відказав:

— Доброго здоров'я!

Ото й питає ситий худого:

— А куди ти йдеш?

— Та йду світ за очі.

— Та й я туди ж, так нум товаришувати.

— То й нум! — сказав худий кінь.

Ото й пішли вдвох.



Ото йдуть та й балакають, а ситий і каже:

— Скажи мені, як тебе звуть?

А худий відказав: «Пакінь».

— А я Прало,— сказав ситий,— ходім же тепер на залізний тік пробувати сили, хто дужчий.

— Ходім! — сказав тоненьким голоском Пакінь, бо він світові рад.

Прийшли на тік. Ото Прало каже:

— Бий, Паконю!

А той:

— Бий ти!

От Прало як ударить, то аж тік гнеться, а Пакінь як ударить, то вогонь креше. Ото Прало й задумався: «Який він сильний, не мій товариш: я як ударю, то іскри не сиплються, а тільки тік гнеться, а від нього сиплються іскри!» А того й не знав Прало, що Пакінь підкований: хазяїн на зиму підкував та й забув вирвати підкови, як на луку витяг.

От Прало й каже до Паконя:

— Ходім, товаришу, ще до моря: хто більше води видме?

— Ходім,— сказав Пакінь.

Ото пішли. От Прало як дмухне, то замалим риби за хвости не вхопить — аж до сухого. А Пакінь похнюпив голову в воду, язик висолопив, бо тільки живий, а щука думала, що м'ясо,— хап його за язик, а Пакінь — клац її зубами та й каже до Прала:

— А що, товаришу, чи ти що піймав?

— Ні,— сказав Прало.

— А я піймав!

Ото глянув Прало на Паконя та аж ізлякався, що таку щуку велику держить Пакінь у зубах, та й каже:

— Ходім варити, товаришу, тепер є що!

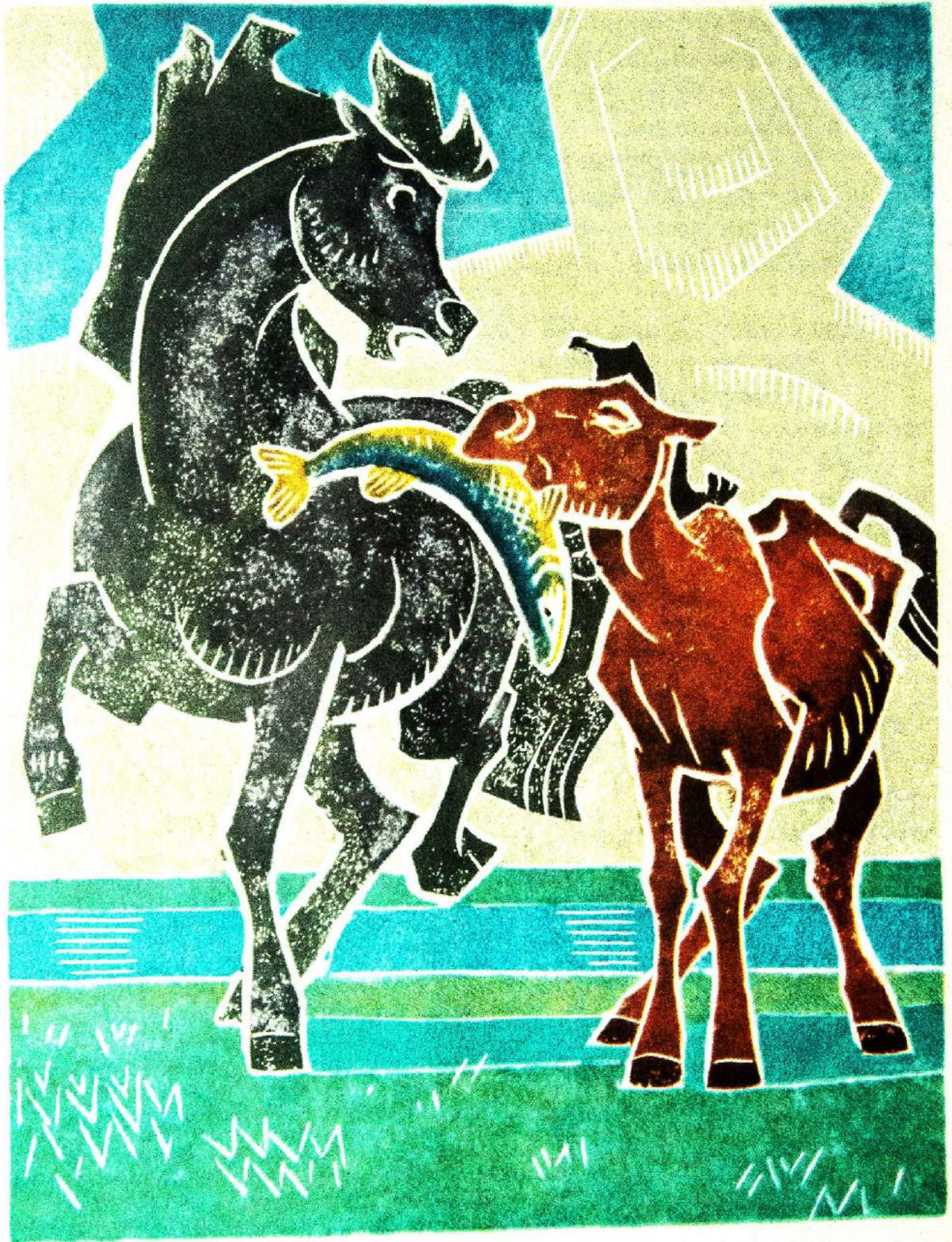
А сам тільки голову почухує та поглядає на Паконя та й думає: «Оце знайшов чорта не за свої гроші!»

Ото розіклали вогню, щоб варити ту рибу. Прало й каже:

— Сиди ти, товаришу, тут біля вогню, а я дров принесу.

— Ну й добре! — сказав Пакінь.







Сів і голову похнюпив: сказано — три чисниці до смерті; а сорока думала, що неживий, та хап його за язик! А Пакінь — клац зубами та й держить у роті. От Прало приходить, а Пакінь питає:

— А що, товаришу, чи піймав що?

— Ні,— сказав Прало.

— А я піймав! — відказав Пакінь.

Дивиться Прало, аж справді держить сороку в зубах Пакінь.

Здивувався Прало та й каже:

— А де це ти, товаришу, взяв сороку?

— Е, товаришу,— сказав Пакінь,— я під небесами літав та й піймав!

Дуже зажурився Прало та й каже: «Е, це не мій товариш: коли він рибу в морі ловить і птицю попід небесами, так куди мені зрівнятися! Хоч я дужий і дуби з корінням ламаю, так я птиці попід небесами і риби в морі не піймаю!» Отак думав Прало сам собі і міркував: яким би побитом від Паконя втекти?

Ото й каже, подумавши, Прало:

— Вари, товаришу, а я піду, може, ще дров принесу.

— Добре,— сказав Пакінь.

І пішов Прало, та навкруги, та навтікача,— біжить та оглядається, та й каже: «Нехай тобі нечистий батько! Ти не по моїй силі, хоч би утекти від тебе!»

Та як дременув, то тільки його й бачили.

А Пакінь зостався собі жити на волі та пастися.







## ПАН КОЦЬКИЙ

В одного чоловіка був кіт старий, що вже не здужав і мишею ловити. От хазяїн його взяв та й вивіз у ліс, думає: «Нащо він мені здався, тільки дурно буду годувати,— нехай лучче в лісі ходить». Покинув його, а сам поїхав. Коли це приходить до нього лисичка та й питає його:

— Що ти таке?

А він каже:

— Я — пан Коцький.

Лисичка каже:

— Будь ти мені за чоловіка, а я тобі за жінку буду.

Він і згодився. Ото веде його лисичка до своєї хати,— так уже йому годить: уловить де курочку, то сама не їсть, а йому принесе.

От колись зайчик побачив лисичку та й каже їй:

— Лисичко-сестричко, прийду я до тебе на досвітки.

А вона йому каже:



— Є у мене тепер пан Коцький, то він тебе розірве.  
Заєць розказав за пана Коцького вовкові, ведмедеві, ди-  
кому кабанові. Зійшлись до купи, стали думати: як би тут  
побачити пана Коцького,— та й кажуть:

— А зготуємо обід!

І взяли міркувати, кому по що йти. Вовк каже:

— Я піду по м'ясо, щоб було що в борщ.

Дикий кабан каже:

— А я піду по буряки, по картоплю.

Ведмідь:

— А я меду принесу на закуску.

Заєць:

— А я капусти.

От подобували всього, почали обід варити. Як зварили,  
стали радитись: кому йти кликати на обід пана Коцького.

Ведмідь каже:

— Я не підбіжу, як доведеться втікати.

А кабан:

— А я теж неповороткий.

Вовк:

— Я старий уже і трохи недобачаю.

Тільки зайчикові й приходитьсья.

Прибіг заєць до лисиччиної нори; коли це лисичка вибігає  
та й дивиться, що зайчик стоїть на двох лапках біля хати,  
та й питає його:

— А чого ти прийшов?

Він каже:

— Просили вовк, ведмідь, дикий кабан, і я прошу, щоб  
ти прийшла з своїм паном Коцьким до нас на обід!

А вона каже йому:

— Я з ним прийду, але ви поховайтесь, бо він вас ро-  
зірве.

Зайчик прибігає до них та й хвалиться:

— Ховайтесь, казала лисичка, бо він як прийде, то й по-  
душить нас.

Вони й почали ховатися: ведмідь лізе на дерево, вовк







сідає за кущем, кабан риється у хамло, а зайчик лізе в кущ. Коли це веде лисичка свого пана Коцького. Доводить до стола, а він побачив, що на столі м'яса багато, та й каже:

— Ма-у!.. Ма-у!.. Ма-у!..

А ті думають:

— От вражого сина син, ще йому мало! Це він і нас поїсть!

Ізліз пан Коцький на стіл та й почав їсти, аж за ушами лящить. А як наївсь, так простягсь на столі. А кабан лежав близько стола в хамлі, та якось його комар і вкусив за хвіст, а він так хвостом і повернув; кіт же думав, що то миша, та туди, та кабана за хвіст. Кабан як схопиться — та навтіки! Пан Коцький злякався кабана, скочив на дерево та й подрався туди, де ведмідь сидів. Ведмідь як побачить, що кіт лізе до нього, почав вище лізти по дереву, та до такого доліз, що й дерево не здержало, — так він додолу впав — гуп! — та просто на вовка, — мало не роздавив, сердешного. Як схопляться вони, як дременуть, то тільки видко; а заєць і собі за ними — забіг не знать куди... А потім посходились та й кажуть:

— От, який малий, а тільки-тільки нас усіх не поїв!







## КОЛОБОК

Були собі дід та баба та дожились уже до того, що й хліба нема. Дід і просить:

— Бабусю! Спекла б ти колобок!

— Та з чого ж я спечу, коли й борошна нема?

— От, бабусю, піди в хижку та назмітай у засіку борошенця, то й буде колобок.

Послухалась баба, пішла в хижку, назмітала в засіку борошенця, витопила в печі, замісила яйцями борошно, спекла колобок та й поклала на вікні, щоб простигав. А він лежав, лежав на вікні, а тоді з вікна та на призьбу, а з призьби та на землю в двір, а з двору та за ворота та й побіг-покотився дорогою.

Біжить та й біжить дорогою, коли це назустріч йому зайчик.

— Колобок, колобок, я тебе з'їм!



А він каже:

— Не їж мене, зайчику-лапанчику, я тобі пісеньки за-  
співаю.

— Ану заспівай!

— Я по засіку метений,  
Я на яйцях спечений,—  
Я від баби втік,  
Я від діда втік,  
То й від тебе втечу!

Та й побіг знову. Біжить та й біжить дорогою... Перестрі-  
ває його вовк:

— Колобок, колобок, я тебе з'їм!

— Не їж мене, вовчику-братику, я тобі пісеньки заспіваю,

— Ану заспівай!

— Я по засіку метений,  
Я на яйцях спечений,—  
Я від баби втік,  
Я від діда втік,  
Я від зайця втік,  
То й від тебе втечу!

Та й побіг. Знову біжить та й біжить дорогою... Перестрі-  
ває його ведмідь:

— Колобок, колобок, я тебе з'їм!

— Не їж мене, ведмедику-братику, я тобі пісеньки за-  
співаю.

— Ану заспівай!

— Я по засіку метений,  
Я на яйцях спечений,—  
Я від баби втік,  
Я від діда втік,  
Я від зайця втік,  
Я від вовка втік,  
То й від тебе втечу!







Та й побіг. Біжить та й біжить дорогою... Стрічається з лисичкою:

— Колобок, колобок, я тебе з'їм!

— Не їж мене, лисичко-сестричко, я тобі пісеньки за-співаю.

— Ану заспівай!

— Я по засіку метений,  
Я на яйцях спечений,—  
Я від баби втік,  
Я від діда втік,  
Я від зайця втік,  
Я від вовка втік,  
Від ведмедя втік,  
То й від тебе втечу!

— Ну й пісня ж гарна! — каже лисичка.— От тільки я недочуваю трохи. Заспівай-бо ще раз та сідай до мене на язик, щоб чутише було.

Колобок скочив їй на язик та й почав співати:

— Я по засіку метений,  
Я на яйцях спечений,—  
Я від баби втік...

А лисичка — гам його! Та й із'їла!







## КОЗА - ДЕРЕЗА

Були собі дід та баба. Поїхав дід у ярмарок та й купив собі козу. Привіз її додому, а рано на другий день посилає дід старшого сина ту козу пасти.

Пас, пас хлопець її аж до вечора та й став гнати додому. Тільки до воріт став догонити, а дід став на воротях у червоних чоботях та й питається:

— Кізонько моя люба, кізонько моя мила! Чи ти пила, чи ти їла?

— Ні, дідусю, я й не пила, я й не їла: тільки бігла через місточок та вхопила кленовий листочок, тільки бігла через гребельку та вхопила водиці крапельку,— тільки пила, тільки й їла!

От дід розсердився на сина, що він погано худоби доглядає, та й прогнав його.



На другий день посилає другого сина — меншого. Пас, пас хлопець козу аж до вечора та й став гонити додому.

Тільки став до воріт догонити, а дід став на воротах у червоних чоботях та й питається:

— Кізонько моя люба, кізонько моя мила! Чи ти пила, чи ти їла?

— Ні, дідусю, я не пила, я й не їла: тільки бігла через місточок та вхопила кленовий листочок, бігла через гребельку та вхопила водиці крапельку,— тільки пила, тільки й їла!

От дід і того сина прогнав.

На третій день посилає вже жінку.

От вона погнала козу, пасла весь день: ввечері стала догонити до двору, а дід уже стоїть на воротах у червоних чоботях та й питається:

— Кізонько моя люба, кізонько моя мила! Чи ти пила, чи ти їла?

— Ні, дідусю, я не пила, я й не їла: тільки бігла через місточок, ухопила кленовий листочок, бігла через гребельку та вхопила водиці крапельку,— тільки пила, тільки й їла.

От той дід прогнав і бабу.

На четвертий день погнав він уже сам козу, пас увесь день, а ввечері погнав додому і тільки надігнав на дорогу, а сам навпростець пішов; став на воротах у червоних чоботях та й питається:

— Кізонько моя люба, кізонько моя мила! Чи ти пила, чи ти їла?

— Ні, дідусю, я не пила, я й не їла: бігла через місточок та вхопила кленовий листочок, бігла через гребельку, вхопила водиці крапельку,— тільки пила, тільки й їла!

От тоді дід розсердився, пішов до коваля, висталив ніж, став козу різати, а вона вирвалася та й утекла в ліс. У лісі бачить коза зайчикову хатку,— вона туди вбігла та й заховалася на печі.

От прибігає зайчик, коли чує — хтось є в хатці. Зайчик і питається:

— А хто, хто в моїй хатці?







А коза сидить на печі та й каже:

— Я коза-дереза,  
Півбока луплена,  
За три копи куплена.  
Тупу-тупу ногами,  
Сколю тебе рогами,  
Ніжками затопчу,  
Хвостиком замету,—  
Тут тобі й смерть!

От зайчик злякався, вибіг з хатки, сів під дубком. Сидить та й плаче. Коли йде ведмідь та й питається:

— Чого ти, зайчику-побігайчику, плачеш?

— Як же мені, ведмедику, не плакати, коли в моїй хатці звір страшний сидить?

А ведмідь:

— От я його вижену!

Побіг до хатки:

— А хто, хто в зайчиковій хатці?

А коза з печі:

— Я коза-дереза,  
Півбока луплена,  
За три копи куплена.  
Тупу-тупу ногами,  
Сколю тебе рогами,  
Ніжками затопчу,  
Хвостиком замету,—  
Тут тобі й смерть!

Ведмідь ізлякався.

— Ні, — каже, — зайчику-побігайчику, не вижену — боюсь.

От ізнов пішов зайчик, сів під дубком та й плаче. Коли йде вовк і питається:



— А чого це ти, зайчику-побігайчику, плачеш?

— Як же мені, вовчику-братику, не плакати, коли в моїй хатці звір страшний сидить?

А вовк:

— От я його вижену!

— Де тобі його вигнати! Тут і ведмідь гнав, та не вигнав.

— Отже вижену!

Побіг вовк до хатки та й питається:

— А хто, хто в зайчиковій хатці?

А коза з печі:

— Я коза-дереза,  
Півбока луплена,  
За три копи куплена.  
Тупу-тупу ногами.  
Сколю тебе рогами,  
Ніжками затопчу,  
Хвостиком замету,—  
Тут тобі й смерть!

Вовк ізлякався.

— Ні, — каже, — зайчику-побігайчику, не вижену — боюсь.

Зайчик ізнов пішов, сів під дубком та й плаче. Коли біжить лисичка-сестричка, побачила зайчика та й питається:

— А чого ти, зайчику-побігайчику, плачеш?

— Як же мені, лисичко-сестричко, не плакати, коли в моїй хатці страшний звір сидить?

А лисичка:

— От я його вижену!

— Де тобі, лисичко, його вигнати! Тут і ведмідь гнав — не вигнав, і вовк гнав, та не вигнав, а то ти!

— Отже вижену!

Побігла лисичка до хати та:

— А хто, хто в зайчиковій хатці?



А коза з печі:

— Я коза-дереза,  
Півбока луплена,  
За три копи куплена.  
Тупу-тупу ногами,  
Сколю тебе рогами,  
Ніжками затопчу,  
Хвостиком замету,—  
Тут тобі й смерть!

От лисичка теж злякалась.

— Ні, — каже, — зайчику-побігайчику, не вижену — боюсь.

Пішов зайчик, сів під дубком та й знову плаче. Коли це лізе рак-неборак та й питається:

— Чого ти, зайчику-побігайчику, плачеш?

— Як же мені не плакати, коли в моїй хатці страшний звір сидить?

А рак:

— От я його вижену!

— Де тобі його вигнати! Тут ведмідь гнав, та не вигнав, і вовк гнав, та не вигнав, і лисиця гнала, та не вигнала, а то ти!

— Отже вижену!

От поліз рак у хатку та й питається:

— А хто, хто в зайчиковій хатці?

А коза з печі:

— Я коза-дереза,  
Півбока луплена,  
За три копи куплена,  
Тупу-тупу ногами,  
Сколю тебе рогами,  
Ніжками затопчу,  
Хвостиком замету,—  
Тут тобі й смерть!







А рак усе лізе та лізе, виліз на піч та:

— А я рак-неборак,  
Як ущипну — буде знак!

Та як ущипне козу клешнями!.. Коза як замакає, та з печі, та з хати — побігла, тільки видно!

От зайчик радий, прийшов у хатку та так уже ракові дякує! Та й став жити у своїй хаті.







## ЛІСОВІ ПОБРАТИМИ

Був собі дід та баба. У них був син Яцько, і мали вони в домі курку, півня, бика, свиню, індика — оце й усе господарство. От надійшла зима, здумали вони свого Яцька женити та хотіли різати курку: вона узяла та й утекла. Вони хотіли зловити індика — і той утік, кинулись вони до свині — нема, бика — нема, тільки сидить один півень. Вони його хотіли піймати, заманити в хату, а він скік на припічок, та за коробочку сірників, та у вікно, та й утік.

Біг, біг, прибіг у ліс, а в лісі на галявці сидять бик, свиня, індик та курка.

— Здорові були, товариші!

— Здоров!

— Холодно чи ні? — питає він, а сам вийняв з-під крила коробочку сірників: — Давайте обігріємось, а то ви позамерзали.



Назбирали вони дров, затопили та й нагрілись. От як нагрілись, тоді бик і каже:

— А зробимо лишень, братця, хату.

А ті анітелень. Він тоді взяв та сам хату поставив та й став жити. Коли приходить свиня та й каже:

— Бицю, бицю, пусти мене в хату.

А він і каже:

— Не пущу!

А свиня:

— Ну, я підрию призьбу та й улізу:

Бик її й пустив. Коли біжать індик, курка й півень:

— Пустіть нас у хату!

— Ні, не пустимо! — кажуть свиня та бик.

А вони й кажуть:

— А ми стелю прогребемо та й уліземо.

Пустили й тих. Живуть уже вп'ятьох та й побратались.

Ото раз бик і каже:

— Давайте у піжмурки гратись.

От довелося бикові шукати. Свиня сховалась у піч, а індик під лавою, курка під столом, а півень на полиці. Бик як поліз шукати свиню та й завалив піч, вона як надавила свиню, а та як закувіка, а вовки й позбігались. От стоять під вікном, а півень ходить по лавці та й каже:

— Я одним пером усіх вас поб'ю, а як вилізуть мої брати, так вони вас на дріб'язки потрощать!

Вовки полякались та побігли, назбирали ще більше вовків та ще й ведмедя та й ідуть знов на побратимів. От індик із куркою та з півнем вилізли на дуба, а свиня з биком сидять у хаті, притаїли духа. Вовки як побачили на дубі птаство та й стоять, позадирали голови. А далі й кажуть до ведмедя:

— Лізь на дуба!

А ведмідь:

— Не вилізу, бо я важкий, а дуб високий.

А ті:

— Ми підсадимо.







Збилися до купи та й піддержують ведмедя. А бик як ви-  
скочить із хати, та як розженеться, та в ту купу. А свиня за  
ним. Ведмідь перелякався, як упав, трохи не вбився, та тіка-  
ти, а вовки як залопотали, так їх більш ніхто й не бачив.

А ті побратими позбиралися до хати та й живуть і хліб  
жують.







## ЛИСИЧКА-СЕСТРИЧКА

Украла собі лисичка-сестричка курочку та й біжить. Біжить та й біжить, от стала її ніч застигати. Бачить вона хатку, заходить туди, вклонилась звичайненько та й каже:

— Добри вечір, люди добрі!

— Доброго здоров'ячка.

— Пустіть переночувати!

— Ой лисичко-сестричко, у нас хатка маленька,— ніде буде тобі лягти.

— Дарма, я під лавкою зігнуся, хвостиком обгорнуся та й переночую.

Хазяї й кажуть:

— Добре, ночуй!

— А де ж я свою курочку подіну?

— Пусти її під піч.

От вона так і зробила. А вночі нишком устала, курочку з'їла й пір'ячко загребла.



Другого дня встала раненько, вмилася біленько, господареві на добридень дала.

— Ой, де ж це моя курочка?

— А під піччю.

— Я дивилась, там нема.

Сіла та й плаче.

— Тільки й було добра, що курочка, та й ту забрано. Віддай мені, хазяїне, за курочку качечку!

Нема що робити — треба давати.

Взяла лисичка качечку в мішок та й пішла.

Біжить та й біжить, аж застигла її на дорозі ніч. Бачить вона хатку, заходить туди та й каже:

— Добри вечір, люди добрі!

Ті їй:

— Доброго здоров'я!

— Пустіть переночувати!

— Не можна, лисичко-сестричко: у нас хатка маленька, ніде буде тобі лягти.

— Дарма, я під лавкою зігнуся, хвостиком обгорнуся та й переночую.

— Ну, добре, ночуй!

— А де ж я свою качечку подіну?

— Пусти її в хлів між гуси.

От вона так і зробила. А сама вночі нищечком устала, качечку з'їла й пір'ячко загребла.

Другого дня встала раненько, вмилася біленько, хазяїнові на добридень дала.

— А де ж моя качечка?

Глянули в хлів — нема. Каже їй хазяїн:

— Мабуть, гусей випускали, та випустили й її.

А лисичка плаче:

— Тільки й добра було, що качечка, та й ту забрано. Віддай мені, хазяїне, за качечку гусочку!

Нема що робити — треба давати. Взяла вона гусочку в мішок та й пішла.

Іде та й іде... Аж ізнову вечір настає.







Бачить вона, що стоїть хатка, зайшла туди та й каже:

— Добри вечір, люди добрі! Пустіть переночувати!

— Не можна, лисичко-сестричко: у нас хатка маленька, ніде буде тобі лягти.

— Дарма, я під лавкою зігнуся, хвостиком обгорнуся, так і переночую.

Люди кажуть:

— Ну, добре, ночуй!

— А де ж я свою гусочку подіну?

— Пустити в хлів до ягнят.

От вона так і зробила. А сама вночі нищечком устала, гусочку з'їла і пір'ячко загребла.

Другого дня устала раненько, вмилася біленько, хазяїнові на добридень дала, а тоді:

— А де ж моя гусочка?

Подивились — нема. От вона й каже хазяїнові:

— Де я не бувала, такої пригоди не знала, щоб у мене що вкрадено!

Хазяїн і каже:

— То, може, ягнята затоптали її.

А лисичка:

— То вже як хоч, хазяїне, а віддай мені ягня.

Нічого робити. Віддали.

Узяла лисичка в мішок те ягня та й пішла.

Іде та й іде, — застає її знову ніч. От вона, побачивши хатку, стала проситися на ніч:

— Пустіть, люди добрі, переночувати!

— Не можна, лисичко-сестричко: у нас хатка маленька, ніде буде тобі й лягти.

— Дарма, я під лавкою зігнуся, хвостиком обгорнуся та й переночую.

— Добре, ночуй!

— А де ж я своє ягня подіну?

— Пустити в загороду.

От вона так і зробила. А вночі нищечком устала та й з'їла те ягня.



Другого дня встала раненько, вмилася біленько, хазяїнові на добридень дала та й питає:

— А де ж моє ягня?

Далі сіла та й давай плакати та примовляти:

— Де я не бувала, такої пригоди не знала, що одно було добро, та й те вкрадено.

Хазяїн їй каже:

— Ото невістка гнала воли, то, може, й випустила.

От вона й каже йому:

— Ну, як собі хоч, хазяїне, а віддай мені невістку!

Свекор плаче, свекруха плаче, син плаче, діти плачуть. А лисичка таки зав'язала невістку в мішок. От іще вона не вийшла, та якось там на часину одвихнулась із хати, а син узяв, вив'язав з мішка невістку, а ув'язав собаку.

Прийшовши, лисичка взяла не розв'язуючи той мішок з собакою та й понесла. Несе та ще й приказує:

— За курочку — качечку, за качечку — гусочку, за гусочку — ягнятко, а за ягнятко — невістку!

Та як струсоне тим мішком, а собака: «Авурр!..»

А лисиця:

— А, капосна невістко, пособачилась! Ану, гляну на тебе, яка ти є.

Сіла та й розв'язала мішок. Тільки розв'язала — собака звідти як не вискочить! Вона навтіки, собака за нею та далі в ліс... от-от дожене! Ні, таки добігла лисичка до нори, заховалася. Сидить вона в норі, а собака над порою — не може влізти. А лисичка і давай питатися ушей:

— Ушечки мої любі, що ви думали-гадали, як від того проклятого хортища втікали?

— Те ми, лисичко-сестричко, думали-гадали, щоб хорт не догнав, золотої кожушини не порвав.

— Спасибі ж вам, мої любі ушечки, я вам сережки золоті куплю.

Тоді до очей:

— Що ви, оченьки мої любі, думали-гадали, як від того проклятого хортища втікали?



— Те ми, лисичко-сестричко, думали-гадали, туди-сюди розглядали, щоб хорт не догнав, золотої кожушини не порвав.

— Спасибі ж вам, мої оченьки любі, я вам золоті окуляри куплю.

Потім до ніг:

— Що ви, ніженьки мої любі, думали-гадали, як від того проклятого хортища втікали?

— Те ми, лисичко-сестричко, думали-гадали, швидше втікали, щоб хорт не догнав, золотої кожушини не порвав.

— О, спасибі ж вам, мої ніженьки, я вам куплю черво-  
ненькі черевички з срібними підківками.

— А що ти, хвостище-помелище, думало-гадало, як від того проклятого хортища втікало?

А хвіст розсердився, що лисичка до нього так неласкаво заговорила, та й каже:

— Те я думав-гадав, поміж ногами плував, щоб хорт догнав, золоту кожушину зняв.

Розсердилась лисиця на хвоста та й вистромила його з нори:

— На тобі, хортище-собачище, хвоста, відкуси, поки біле!

А хорт як ухопився, так увесь і відкусив.

От тоді лисиця пішла між зайці. А зайці ще тоді хвостатими були. Побачили вони, що лисиця куца,— давай з неї сміятися. Вона їм і каже:

— Дарма, що без хвоста, але я вмю хоровада скакати.

— Як?

— Та так. Тільки треба вам хвости позв'язувати, то й ви навчитесь.

— Ну, позв'язуй!

Позв'язувала їм хвости, а сама збігла на шпиль та звідтіля як гукне:

— Тікай, бо йде вовчище!

Зайці як сунуть в усі сторони — так хвости й пообривали. Після того, як посходились до купи зайці, бачать — усі без хвостів. От і давай питатись один одного:

— Ти був у лисички?



— Був.

— І я ж, братику, був!

Почали вони змовлятись, щоб як-небудь віддячити лисиці.  
А вона й підслухала, бачить, що лихо, та мерщій з того лісу,  
більше про неї й не чули.





## ЗМІСТ

|                                        |    |
|----------------------------------------|----|
| Рукавичка                              | 5  |
| Котик і півник                         | 8  |
| Цап та баран                           | 13 |
| Лисичка-сестричка та вовк-<br>панібрат | 17 |
| Солом'яний бичок                       | 26 |
| Прало й Пакінь                         | 31 |
| Пан Коцький                            | 35 |
| Колобок                                | 39 |
| Коза-дереза                            | 43 |
| Лісові побратими                       | 51 |
| Лисичка-сестричка                      | 55 |



Редактор  
С. А. ГОРЕВА

Художній редактор  
С. К. АРТЮШЕНКО

Технічний редактор  
Х. М. РОМАНЧИКОВА

Коректор  
Г. М. ГОРЛАЧ



ДЛЯ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ  
РУКАВИЧКА. Сборник українських  
народних сказок.  
(На українском языке).

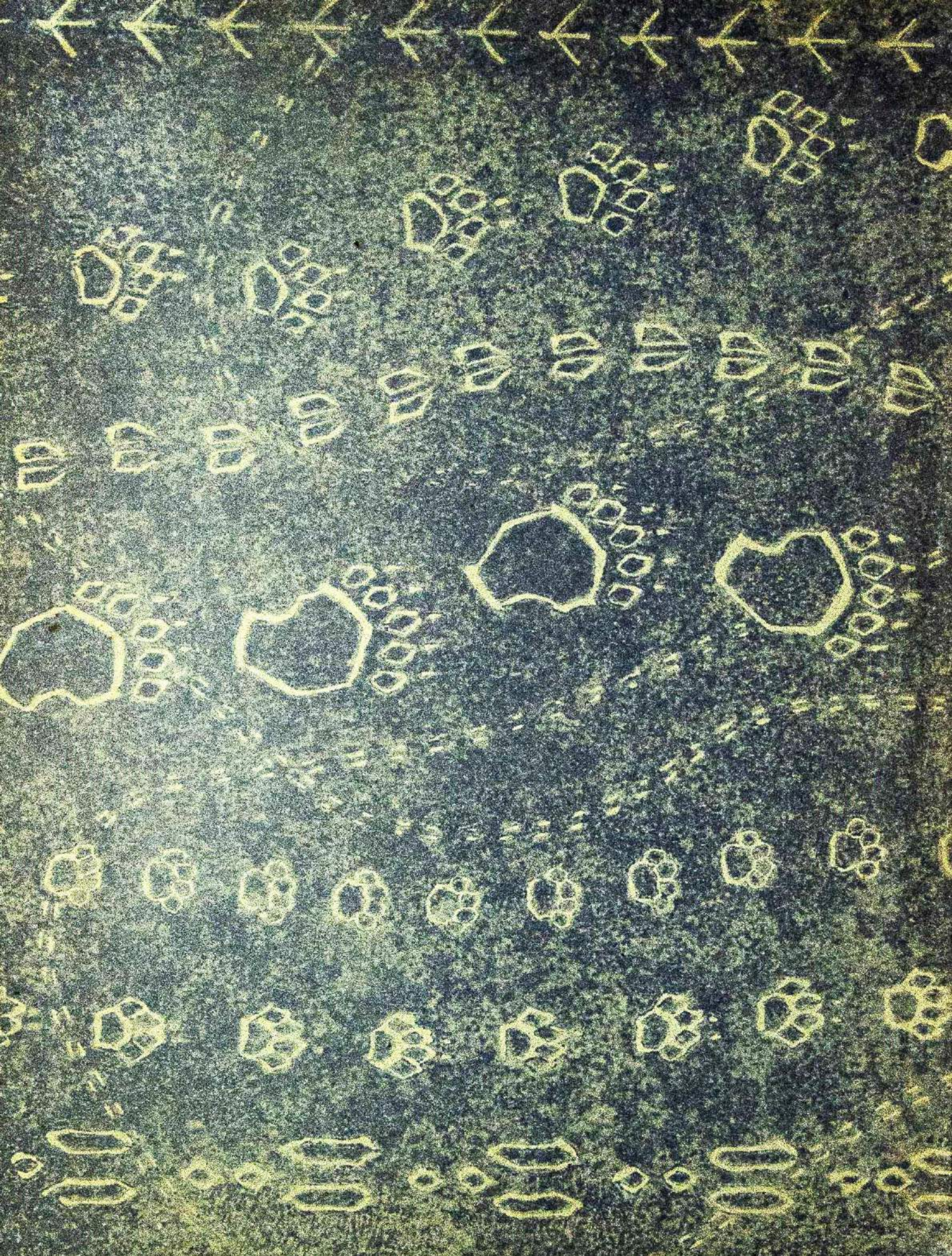
Здано на виробництво 8. I. 1968 р. Підписано до друку 27. II. 1969 р. Формат 84×108<sup>1/16</sup>. Папір офс. № 1. Фіз. друк. арк. 4. Обл.-вид. арк. 3,88. Умовн. друк. арк. 6,72. Тираж 100 000. Зам. 87. Ціна 45 коп. Видавництво «Веселка», Київ, Кірова, 34. Друкоофсетна фабрика «Атлас» Комітету по пресі при Раді Міністрів УРСР, Львів, Зелена, 20.

7—6—1  
17—68М











45 коп.

